

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA.

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

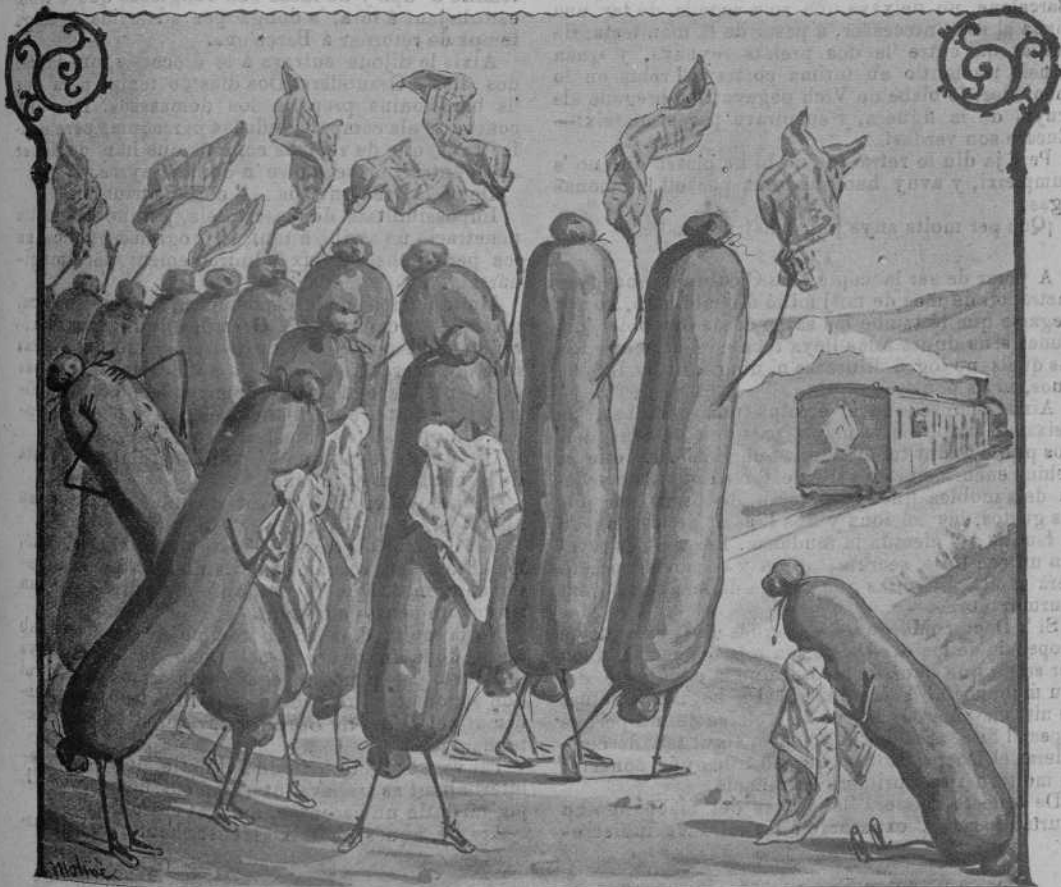
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPAÑOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 30
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba, Puerto Rico, y Extranjer, 5

L' ADEU DE VICH

Las llangonissas despedint al que fou lo seu bisbe.

CRÓNICA

Ja tenim al bisbe á prop de casa.

Molt s'ha fet esperar; pero al últim vé. No en vá s'ha acabat l'estiu, aqueixa estació tan xafogosa á Barcelona, casi irresistible pels que vesteixen de dril y alpaca; irresistible del tot per l'infelís condemnat á enganyarse ab los hábitos episcopals.

Lo Doctor Morgades ho enten. Ja no vindria de Vich, terra de la gent espavilada, si no procurés atemperarse als principis de la santa comoditat tan propis de son elevat ministeri.

Será, si vostés volen, un bisbe de Tardor... Pero aixís y tot encare arribará á temps de collir las últimas figas de coll de dama de la figuera que desde un dels cels-oberts del palau episcopal extén son pompós brancatje arrán mateix de la balconada del fresch menjador.

Aquella figuera qu'en busca de la llum y del aire s'ha anat enflant, sol estar abundantment provehida dels exquisits y dolços fruyts que tan bé s'assentan entre l'xocolate y un bon vas d'aygua fresca de Moncada. D'aquellas figas n'han menjat los bisbes barcelonins de alguns anys ensá. L'Urquinaona qu'era poch llaminer, solia repartir la major part de la cullita entre 'ls seus familiars. En cambi D. Jaume, qu'era un sibarita, las volia totes per ell, y se las menjava sense deixarne una, á riscos d'enfartarse.

Per ff'l Doctor Morgades logrará satisfacer la tan ansiada delicia de tastar aquellas figas de coll de dama, darrera de las quals anava suspirant feya tants anys.

En vida de D. Jaume, durant sos molts viatjes á Barcelona, no deixava una sola vegada de fer una visita al seu antecessor, á pesar de la manifesta rivalitat qu'entre 'ls dos prelats reynava, y quan aquell, tractantlo ab íntima cortesia l'razia en lo menjador, lo bisbe de Vich pegava llambregada als fruyts de la figuera, y suspirava per sí mateix:—Encare son verdas!...

Pero ja diu lo refrá que no hi ha plasso que no s'cumpleixi, y avuy han madurat per ell las bonas figas.

¡Que per molts anys pugua disfrutarlas! ...

A pesar de ser la capital de Catalunya una gran metròpoli de mes de mitj milió de habitants, no pot negarse que té també las sevas cosas de poblet, degudas sens dupte á las lleys fatals del atavisme, de las quals no logra lliurarse'n ningú, ni 'ls individus, ni 'ls pobles.

Aixís sempre que s'efectua una mudansa, no deixan d'omplirse la major part dels balcones dels dos punts ahont funcionan las curriolas. Es que 'ls vehins encuriósits no saben estarse de passar revista dels mobles que s'trastejan, deduhint per ells els gustos, las aficions y fins l'estat de fortuna de la familia qu'efectúa la mudansa. Los mobles revelan un sen ff de secrets íntims y donan argument pera molts historias que son la delicia de la gent murmuradora.

Si'l Doctor Morgades s'hagués fixat en aquesta propensió de las ovellas de son místich remat, tinch per segur que hauría disposat que la conducció del seu mobiliari al Palau episcopal s'hagués efectuat de nit, mal hagués hagut de valerse de un permís especial de l'arcaldia. No hauría sigut tan desconsiderat el Doctor Robert que no li hagués concedit ab molt gust á la primera insinuació.

De aquesta manera 'ls mobles del bisbe nou no haurían hagut d'exposarse á las miradas indiscre-

tas dels curiosos, y alguns diaris haurían perdut l'ocasió de parlarne, com ho han fet, en uns termes per cert ben poch considerats.

Lo mobiliari del bisbe nou es digne de un príncep... ó millor dit encare, de una princesa delicada y coqueta.

Entre 'ls que mes cridaren l'atenció s'hi contan uns divans de satí y vellut, que han de ser una delicia sobre tot per apayvagar las extenuacions produhidas pel rigurós dejuni, ó per reposar, lo cos ben estirat, de las excessivas fatigas del espiritual ministeri.

Certament que si Jesús hagués pogut disposar de uns mobles tan tous y cómodos, no s'hauría vist obligat á esperar lo calzer que desde 'l Cel li enviá son Pare, de jonolls sobre 'ls durs terrossos del hort de Getsemani.

Per fortuna, desde aquella remota fetxa dels evangélics exemples s'ha progressat moltíssim en materia de comoditats, regalos y ostentacios.

Lo beneyt Urquinaona, ab sas cadiras de boga y ab sas tauas de fusta blanca, no estava de bon tros á l'altura dels temps moderns. Era, realment, un bisbe del antich sistema, que feya dir á mes de un modern sacerdot:

—Deu dona fabas á qui no té caixals.

..

De segur que no dirán lo mateix del reverendíssim Doctor Morgades, que ha esperat el bon temps del ff del estiu y del principi de la tardor pera efectuar la seva solemne entrada á Barcelona.

Ab la deguda antelació s'ha publicat l'anunci del ceremonial á ff de que si hi ha encare alguna familia d'upa y de idees ben religiosas que s'trobi estiuhejant á fora, s'donga per advertida y tinga temps de retornar á Barcelona.

Aixís lo dijous entrava á la diócesis, quedantes dos días á Granollers. Dos días de temps pera que 'ls barcelonins preparin los domassos. Dos días concedits als campaners de las parroquias pera agafar dalit, que de repichs com els que han de donar quan entri 'l bisbe, no se'n donan gayres.

Demá la gran entrada... l'entrada triuntal.

Impossibilitats de descriurela, perque la nostra penetració no arriba á tant, el programa publicat en los periódichs serveix admirablement per imaginársela.

Molta pompa, molt esplendor... sons de música, giravolts de campanas... Gran desfile de autoritats... Solemne besa-anells á la catedral, y mútuas visitas dels qu'exerceixen funcions públicas al bisbe, pagadas pel bisbe als qu'exerceixen funcions públicas, fetas totes ab brillant acompanyament de trocas, municipals de caballeria, etc., etc., etc.

Un día de festa, que bé podria titularse: la festa de la humilitat evangélica.

¿Quí no s'edifica davant de un espectacle tan aparatós?

Per coronar dignament l'ostentosa manifestació, los autors del programa haurían hagut de fer alguna cosa mes. Que'm perdonin si 'ls dich que han tingut un sensible descuit.

No fa molts días en lo temple de la Mercé, ab motiu de la inauguració del trono de la Verge, va ensajarse per primera vegada una tramoya teatral que segons testimonis dels que allí s'trobavan, confirmat pel *Diari de Barcelona*, va produhir un efecte maravelós.

Tal va ser l'elevació de la imatge, desde el presbiteri ahont se trobava interinament, fins al camaril, per medi de un ascensor, amagat entre flors.

Ara bé, aquest mateix ascensor hauría de utilisar-

se per elevar al bisbe non desde 'l carrer al balcó del Palau episcopal.

Un bisbe qu'entra pel balcó, elevantse com un sant que se'n puja al Cel, seria un truch de primera forsa, una especie de apoteosis teatral, que deixaria á Barcelona un recort perdurable de tan fausta fetxa, omplint de despit als incréduls y als ímpios, que quan no poden mes, se prenen al peu de la lletra 'ls textos de l' Evangeli.

P. DEL O.

EN UN ALBUM

T' hi han comptat molts poetas
per ton martiri
qu' al que 't guaytas 'l tiras
al cementiri.
Grossa mentida!
Tos negres ulls no matan
donan la vida.

A. DEL CORRAL.

¿AHONT SE FICAN?

Buscar una agulla en un paller es feyna peliaguada, pero encare n' hi ha un' altra que ho es més.
¿Saben quina?

Buscar un municipal.

Jo moltes vegadas he arribat á dirme'ho:

—¿Si aixó dels Xanxas serán uns sers fabulosos, imaginaris, inventats per l' atrevida fantasfa humana!...

¿Per qué no?

¿No 's parla també molt de bruixas, mais-esperits, fantasmas y altres trastos que may han existit? ¿Qui 'ns assegura que ab los municipals no passa lo mateix?

Las ordenansas de la localitat els anomenan variadas vegadas.

La premsa s' ocupa d' ells ab freqüencia.

La gent no se 'ls treu may de la boca.

Pero ¿ahont se troban? ¿ahont son?

En los llochs ahont fan falta, no.

En los punts de més circulació rodada, tampoch.

En los sitis ahont hi ha escándol, menos.

Y donchs ¿qué s' ha fet d' ells, si es que realment existeixen?

Diuhen que l' or ha desaparegut... Posém las cosas en son lloch: l' or... y 'ls municipals.

Una persona de molt bon sentit va preguntarme ho un dia ab la sinceritat mes ingenua:

—Escolti: la guardia municipal ¿que l' han suprimida?

Aquesta pregunta ho diu tot. Quan fins s' arriba á duptar de la existencia del *cuero*, calculin com anirá la cosa.

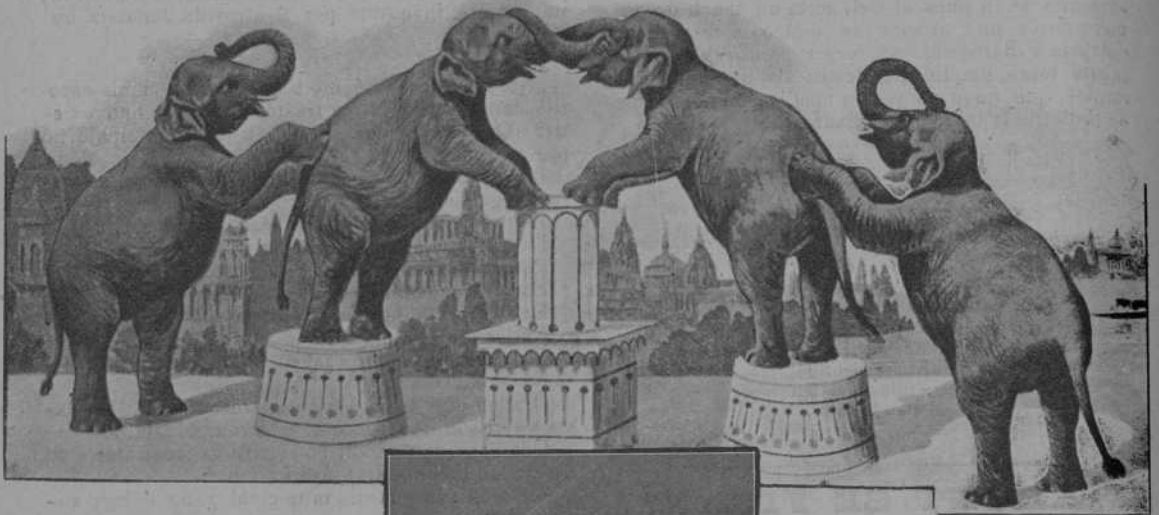
Molta gent ab aixó no s' hi fixa, y 's pensa que

CANONJÍA MUNICIPAL

—¿N' hi ha un tip d' aquesta feyna!

TÍVOLI.—CIRCO EQUESTRE

hi ha municipals, com se pensa que hi ha govern, y religió, y honradés, y patriotisme, y formalitat y totas aquestas endergas.

Pero vé 'l día de fer la proba y de tocar lo que 's creu, y jadiós ilusions!

De govern resulta que tot just n' hi ha una mica; de religió no gayre mes; de formalitat y honradés un pico que apenas pot aprofitarse...

De municipals ¡ni un!

¡Quántas vegadas hi tingut la paciència de fer l' experiment!

Comensant per la Plassa de Catalunya, m' hi posat á escudrinar tota la Rambla.

A Canaletes no n' hi he trobat cap.

Ni entre 'l Bonsuccés y Canuda.

Ni á la Porta-ferrissa.

Ni al Pla de la Boqueria.

Ni davant del Principal.

Ni al peu del monument de Colón.

—¡Qui sab!—m' hi dit jo mateix, buscant una explicació lógica á lo que á primera vista 'm semblava un fenómeno:—tal vegada la Rambla la deixan abandonada, perque sent una via céntrica y á tot' hora concorreguda, haurán pensat que si hi passa alguna cosa 'l mateix públich hi posará remey. Si que deu ser aixó: los municipals mes aviat s' han de repartir pels carrers extraviats y 'ls reconen perillosos.—

Acariciant aquesta idea, hi dirigit las meas investigacions per un altre rumbo.

M' hi situat á la plassa del Angel, y partint d' aquell centro he comensat á registrar los carrers y carrerons del voltant.

Tapineria... ¿Un municipal?... ¡Cucut!

Carrer de la Corribia... ¡Ni un alma!

Carrer de Ripoll, Archs, Boters, Cucurulla...

¡Res!

Plassa del Oli, Graciamat, travessias que surten á la Tapineria... ¿Municipals han dit?...

Y entre tant aquí 'ls cotxes van contra direcció.

Lo domador Mr. MAXIMILIEN
y 'ls seus elefants.

Allá una conductora obstruix un carrer estret durant un parell d' horas.

Per la dreta un fuster se posa á serrar tau'ons al mitj de la via pública.

Per l' esquerra desde un balcó sembran el carrer d' escombrarias.

¿Qui ho entén aixó?...

Ni en las vias principals, ni en los carrers extraviats y tortuosos; ni al centro ni á las voras... ¿Un municipal? Ni per remey.

¿Els haurán repartit potser pels pobles agregats?

Interrogo á aquests infelissos, y tothom arronsa las espallas.

A Gracia no recordan haverne vist may cap.

A Sant Gervasi han sentit parlar vagament de la cosa; pero tenirne, no n' han tingut en sa vida.

A Sans al preguntarlos pels municipals, se creuen que me 'n burlo.—¿Municipals aquí?—m diuhen mirantme ab sorpresa.

A Sant Martí, á Sant Andreu lo mateix: Municipals... en efecte, la paraula no 'ls es del tot desconeguda... Ara, sapiguer de cert lo que significa, nó; no n' están enterats.—

¿Veritat que 'l problema es curiós?

Quatre ó sis homes poden desapareixe ab facilitat; pero ¿mil?... Perque diuhen malas llenguas que 'ls municipals existents arriban á aquest número...

¿Cóm poden ferne fonedissos mil homes?

Y no obstant:

En los punts céntrichs no s' hi veuhen.

Als barris extréms no se 'n té noticia.

Als pobles agregats no 'ls coneixen.

De día, fosos.

De nit, evaporats.

Si 'ls busquéu, rodaréu deu horas sense trobarlos.

Si 'ls cridéu, per molt que aixequéu la veu no us responen.

¿Ahónt s' amagan, donchs? ¿Ahónt son? ¿Ahónt se fican?

—¿Ahónt?... Vajin al quartelillo 'l día que 'ls cau la paga... y allá 'ls trobarán á tots més aixerits que un pésol.

A. MARCH.

¡DELIRI!

¡Canteu, festius aucells,
sobre eixa fossa!
¡Canteu de dia y nit
follfas dolsas!
Fau arribar al fons
las vostras notas,
consol dels aymadors
que un amor ploran.
Si despertar poden
la nina rossa,
qu' en brassos de la Mort
dorm silenciosa;
veuren joh aucells del cor!
que ma congoixa
es digna d' aquell ser,
¡puig es hermosa!
Si celos he tingut
alguna volta,
del aire que ha besat
son nevat rostre,
vosoltres bé podreu
á totas horas,
xuclar la dolsa mel
que té en sa boca.
Y jo os contemplaré
ab passió boja
puig os deuré, aucellets,
ma vida tota.

¡Canteu, festius aucells,
sobre eixa fossa!
¡Canteu de dia y nit
follfas dolsas!

QUIMET BORRELL.

LLIBRES

TRISTES IDILIOS, por Enrique Gómez Carrillo.

La Colección Diamante, que ab tan éxit vé publicant la casa editorial de Antoni López, s' ha enriquit ab un altre tomo. Y consti que expressament dihem *enriquit* y no *augmentat*, en la convicció de que pocas vegadas s' haurá empleat ab tanta propietat aquesta paraula.

Gómez Carrillo es, avants que tot y sobre tot, un artista. Enamorat de la Bellesa, de la qual més que devot n' es sacerdot entusiasmata, tots los seus esforços tendeixen á lo mateix: á enlayrarla, á propagarla, á fer d' ella l' ideal suprem de la humanitat.

La prosa de Gómez Carrillo no es la corrent, la que á diari solém llegir. Lo seu estil independent, nerviós, no se sembla á cap altre. Recorrent sas páginas, lo lector se creu transportat á un país desconegut, ahont las personas y las cosas apareixen baix un aspecte completament nou. Aixó es l' art, l' art esquisit del escriptor americá, que sab pintar y sab descriure com sols alcansan á ferho los que han trobat el secret d' escorcollar los cors y sintetisar un paysatge ab una pinzellada.

Dotze son los traballs que conté 'l volúm *Tristes idilios* y en tots hi brillan las mateixas qualitats: una elegancia inimitable, personal, propia; una cultura tan extensa com refinada, y una orientació envers la bellesa, decidida, resolta, sense desmayos.

CANTAR INTERROMPUT

— Qui canta 'ls seus mals espanta,
qui plora 'ls seus mals augmenta...
— Y qui fuma del estanch
ja pot dir que te paciencia.

NOTAS CÓMICAS

—¿Qué n'hi ha pocas de cambreretas tan aixiridas y tan...
—Es lo mateix que 'l senyoret me diu cada vespre.

—¿Despatxan bastant?
—Prou! Ahir vaig despatxar... quatre dependents.

Tristes idíl·lios no es, donchs, un llibre més, sinó un llibre que mereix ser llegit y que segurament ho serà per totes las personas de bon gust.

¡Solo! por A. Palacios Valdés.

Lo nom del il·lustre novel·lista fa ociosos los elogis que necessariament hauriam de tributarli. ¿Qué podriam dir aquí, que d'ell y de las sevas produccions no s' haja dit ja mil vegadas?

¡Solo! es una noveleta bellissima y una maravella de color y d'observació. La catástrofe ab que acaba comou de veras y dóna una proba més de la potencia creadora del seu aut·or.

A més de ¡Solo!, et volúm conté un'altra narració, tan interessant com aquesta, que 's titula *El pájaro en la nieve*.

EL INGLÉS SIN MAESTRO en 20 lecciones, con la pronunciación figurada.

No som prou competents per jutjar si aixó de las *vint Uisons* pot arribar á ser veritat; pero per fácil que l'inglés sigui, vint ens semblan massa pocas lissons.

El llibre, ab tot, está fet ab molta conciencia y á més d'un extens y ben classificat vocabulari, conté numerosas giros gramaticals, modelos pel comers y otras indicacions de gran utilitat pels que desitjin aprendre la lengua inglesa.

Altras publicacions rebudas:

MEMORIA que eleva al gobierno sobre l' estat actual de l' administració de Justicia á Espanya lo fiscal del Tribunal Suprem don Salvador Viada y Vilaseca.

INSTRUCCIONES SANITARIAS contra la peste, firmadas p·el doctor Chicots, Director del Laboratorio de Madrid, y publicadas p·el Ministerio de la Gobernación.

Los MOLINS, drama per Joan B. Lemoine, traduht al catalá y posat en vers per A. Mas y Casanovas.

X. X. X.

LA CREU DE MOLTS HOMES

En Pere té una mullé qu' es bastant mal gastadora, y la veureu á tot hora xarrotejant p·el carré.

Ella en nunci convertida sab desde 'l carré á la plassa tot lo que 's diu, y res passa sens' estarne ella advertida.

Si la de dalt se ha enmagrit perque té un tumor fatal, si la de baix un caixal s' ha arrencat aquesta nit, si la Pepa del costat té relacions ab un jove que fentne unas com un cove la tisis ha arreplegat.

Si la Tuias del cantó, té en sa casa una criada mes lletja que una arengada y més negra que un carbó.

Si la del cabell rissat s' ha enamorat d'un gomós, y 's fa corre si tots dos ja menjan d'un mateix plat.

Si l'altra de més amunt ha deixat en poquets días ab las sevas tonterias al seu pobre home difunt.

Que si la tendera fá butifarra ab carn de gos, que si vá trobá un pel ros en un xavo de safrá.

Que si 'l tauell fregá ab draps que los ha fet de llensols. Es á dir, per naps ó coils ella en tot hi troba taps...

NOTAS CÓMICAS

—¿D' hont vens tan tart?
—D' hont vols que vingui! De fé 'l burro.

—¿Encare segueix aficionat á aquestas ayguas?
—Els hi dech gratitut eterna. Aquí va ser ahont
la meva sogra.... se 'n va anar al cel.

Y 'l seu espós á la porra
tot ho enjega en poca estona
al véure qu' en lloch de dona
té una xerraire cotorra....

L' altre nit li digué ella,
mentre se 'n anavan al llit,
al seu espós—¡Quin vestit
han regalat á la Estrella!

Es de un blau marí preciós,
me 'n vols regalá un á mí?...
y 'l espós contestá—¡sí....
y si molt convé hasta dos!—
y sens' esperarne més
saltá del llit fent un bot,
agafá un groixut garrot
de bona mida.... y bon pes....

Li doná tal sacudida,
deixantla tan blavejada,
que ab tot y anar despullada
semblava talment vestida;
y ab veu de tan se m' en dona
lo marit digué—¡Aquí tens
lo vestit blau que pretens!
¡apa, que aniràs bufona!

Y ja qu' ets tan bescantaire
ves y digas al vehinat
que 'l vestit t' he regalat
per farseta y per xerraire!....

EMILIO SUÑÉ.

ment una esperansa que ab voluntat y estudi pot arribar á
convertirse en realitat. El públich la va rebre bé, aplau-
dintla en alguns passatjes, sobre tot en el *rondó*.

De la Sra. Bourman no se 'n pot parlar sino ab elogi.
Tant en el *Trovador* com en la *Lucrecia Borgia*, la distin-
gida tiple ha fet gala de sas brillants facultats y de sa in-
tenció dramática, que en alguns cassos haurían lluhit molt
més si s' hagués vist secundada de la manera deguda.

La Srta. Riera, ja coneguda y justament apreciada del
públich barceloni, ha cantat ab l' aplauso de sempre.

TIVOLI.—CIRCO EQUESTRE

Lo dit. L' empresa d' aquest local s' ha proposat alimen-
tar continuament la incessant curiositat pública, y per ara
va sortintse ab la seva. No hi ha senmana que no reforsí
l' cartell ab una novetat de primer ordre.

¿De quina parlavam en l' últim número? ¿De la bella
Galatea? Donchs ara 'ns toca ocuparnos de *Mr. Maximilien*
y dels seus quatre elefants.

Veyent aquell *quinteto*—sumém el mestre ab els deix-
ebles—un no sab qué admirar: més: si l' habilitat y pacien-
cia del domador ó la inteligencia y relativa agilitat dels
voluminosos animals.

Que un gos, un gat, un saball salti, balli y fassi equili-
bris, es ja cosa corrent y universalment admesa; pero que
aquesta exercicis arribin á practicarlos unas bestias en
spariencia tan pesadas com las que *Mr. Maximilien* treu á
la pista del *Tivoli*, es precis véureho per créureho.

Y aixó es lo que fa 'l públich, que cada nit ompla 'l Cir-
co, celebrant el concert d' habilitats d' aquells quatre co-
losals *trompas*.

ELDORADO

Satisfeta pot estar la companyia d' aquest teatro de l'
acullida que 'l públich li ha dispensat. Aplausos per la
Campos, aplausos per en Gil, aplausos per l' Alverá, per
en Nadal, per la Fernández, per en Duval, per la Taber-
ner, per tothom....

TEATROS

NOVEDATS

Si la Srta. Casals, que debutá l' altra senmana ab la *Lu-
cia*, no es encare una tiple del tot formada, es indubtable-

¿Y per la senyoreta Bordás? Sí 'ls demés no s'han d'ofendre, casi 'ns atrevirem á dir que 'ls més estrepitosos se 'ls ha endut ella.

La Bordás es un' artista que té tot lo que s'necessita pera agradar al públich: bonica figura, gracia natural y una veu com no se 'n senten gayres. L'ovació que alcansa en *El cabó primero* es la consagració del seu talent.

En quan á la Campos, retirada algún temps de la escena, es la seductora tiple de sempre, tan salamera, tan garbosa y tan mestressa de la escena com la primera vegada que la vam aplaudir.

Churro Bragas, parodia de *Curro Vargas* estrenada en la funció inaugural, ha caygut en gracia y promet ferse molt temps. Los autors, Srs. Paso y Alvarez, han sapigut aprofitar las situacions parodiabls de l'obra original, y 'l públich riu de debó ab los xistes y sortidas cómicas de que 'l juguet está empedrat. La execució, confiada á las principals parts de la companyia, al pé.

Celebrarém que la temporada acabi tan bé com ha comensat.

GRAN-VIA

¡Bon principi! S'obra 'l teatro, y 'l primer dia ja s'ha de posar al costat de la taquilla aqueil lletrero que diu: *Quedan despachadas todas las localidades*. Si aixó es guerra, ni may que hi hagi pan.

La companyia ha sigut ben rebuda. Y no es d'extranyar. En Cerbón es un director concientsu, en Moncayo sab perfectament hont té la mà, en Lacasa els acompanya dignament... Algún periódich ha posat *peros* al element femení, al nostre entendre ab notoria injusticia. Es cert que en el conjunt no hi ha cap *estrella*; pero ¿quí negará la *llum propia* que posseheix la Villalba, la que brilla en la Corro, la que exhibeix la Gómez?

Bona prova de lo que dihém son los aplausos que la concurrència va tributarshi en la nit del debut y que s'han repetit cada vegada que s'ha presentat un nou artista.

Y ara que 'ns hem ocupat de la companyia, parlem del primer estreno, verificat dimars.

El traje de boda, dels senyors Perrin y Palacio, ab música dels mestres Lleo y Rubio, no anyadirá cap nova fulla á la corona de lorer dels *modistos* que l'han tallat. D'un argument, que ben aprofitat se 'n podia haver tret bastant partit, los autors n'han fet un *lio*, en el qual no es la gracia lo que més hi abunda. La música, si fa ó no fa, está á la mateixa altura que 'l libre.

En cambi 'l execució—y *váyase lo uno por lo otro*—es inmillorable, sobre tot per part de 'n Cerbón, que sense posarse 'l *traje de boda* vé á resultar un agutzil... que coeix el panyo.

ROMEA

Demá obra sas portas 'l antich teatro del carrer del Hospital.

La companyia, capitanejada com l'any anterior pel notable primer actor don Enrich Borrás, ha suferit algunas modificacions. Entre las senyoras hi figuran la Sala, la Clemente, la Monner, la Delhom y la Morera, y entre *ells* s'hi countan los senyors Capdevila, Goula, Soler, Guitart, Fuentes, Santolaria, Virgili, Martí y Fernández.

En la funció inaugural s'estrenará una comedia en un acte, del Sr. Nogué y Roca, titulada *Tant tens tant vals*.

Endavant; aquest es lo camí.

Cantém, parodiant *alló* que diu que aviat no podrà cantar-se:

Vinga estrenar, comedians de Romea,
vinga estrenar.

N. N. N.

ELLA

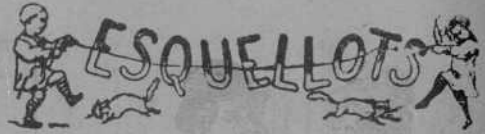
Es hermosa, seductora,
plena de gracia, senzilla,
te un cabell que com l'or brilla
y una cara encantadora.

Nas correcte, ulls de fada,
cutis blanc, peu petitó,
y un cosset molt rebufó,

es alteta y ben plantada.

Té pell prima, com la tela
d'una aranya, dits de nina,
la boqueta molt divina,
pit turgent... ¡y un cor que gela!

J. CASTELLET PONT.

Lo propòsit d'emplear 'l aygua de mar pera la neteja de las clavegueras, es una bona idea y hem de aplaudir al alcalde per haverla iniciada.

A no ser que succeheixi ab ella com ab moltras altres que á penas nascudas se quedan adormidas, y ja may mes se despertan, y acaban per convertirse en pols.

¡N'hi ha tantas de ideas adormidas y pulverisadas en los calaixos y prestatjes de la Casa gran!

Si 'l Doctor Robert repassa la llista de las que ha iniciat desde qu'es alcalde, y s'posa la ma al pit, haurá de dir:

—No es lo mateix proposar que fer... No es lo mateix estendre la recepta que curar... Tant mes quant en la farmacia del municipi 'l únich ingredient que s'usa es 'l opi, y las més de las vegadas no sols s'adornen els malalts, sino fins el matje.

**

En aquest concepte, comprench que la idea higiénica del alcalde no haja produhit la mes mínima impressió en lo sub-sol de la ciutat.

Estich per creure que las ratas de les clavegueras no se 'n haurán posat cap pedra al fetje: perque lo qu'ellas dirán:

—Si hem d'esperar que 'l aygua de mar vinga á inundarnos el domicili, podém viure ben tranquils que no han de ser tan cruels ab nosaltres els animalóns de la nostra mateixa especie que pululan á la Casa gran. Ratas ab ratas no podém ternos mal.

Sobre la noticia que donavan els periódichs del projecte de casament de la Princesa de Asturias ab lo Príncep de Orleans, deya un botiguer, fervent monárquich:

—Jo estich ab els que creuen que la noticia es falsa. La Princesa de Asturias se mereix algo mes que un Príncep de Orleans... Si fos un Príncep de Seda, menos mal.

Lo Congrès mèdich de oto-rino-laringologia (aquesta última paraula fa mal á la gargameila) ha terminat felisment las sevas sessions.

Y 'ls congressistas qu'es dedican al tractament de las malalties del nas, de las orellas y de la laringe, han alternat la seva tasca científica, ab algunas expansions propias de tots los Congressos, als quals hi assisteixen forasters, quan hi ha ganas (y aquestas no faltan may) de obsequiarlos.

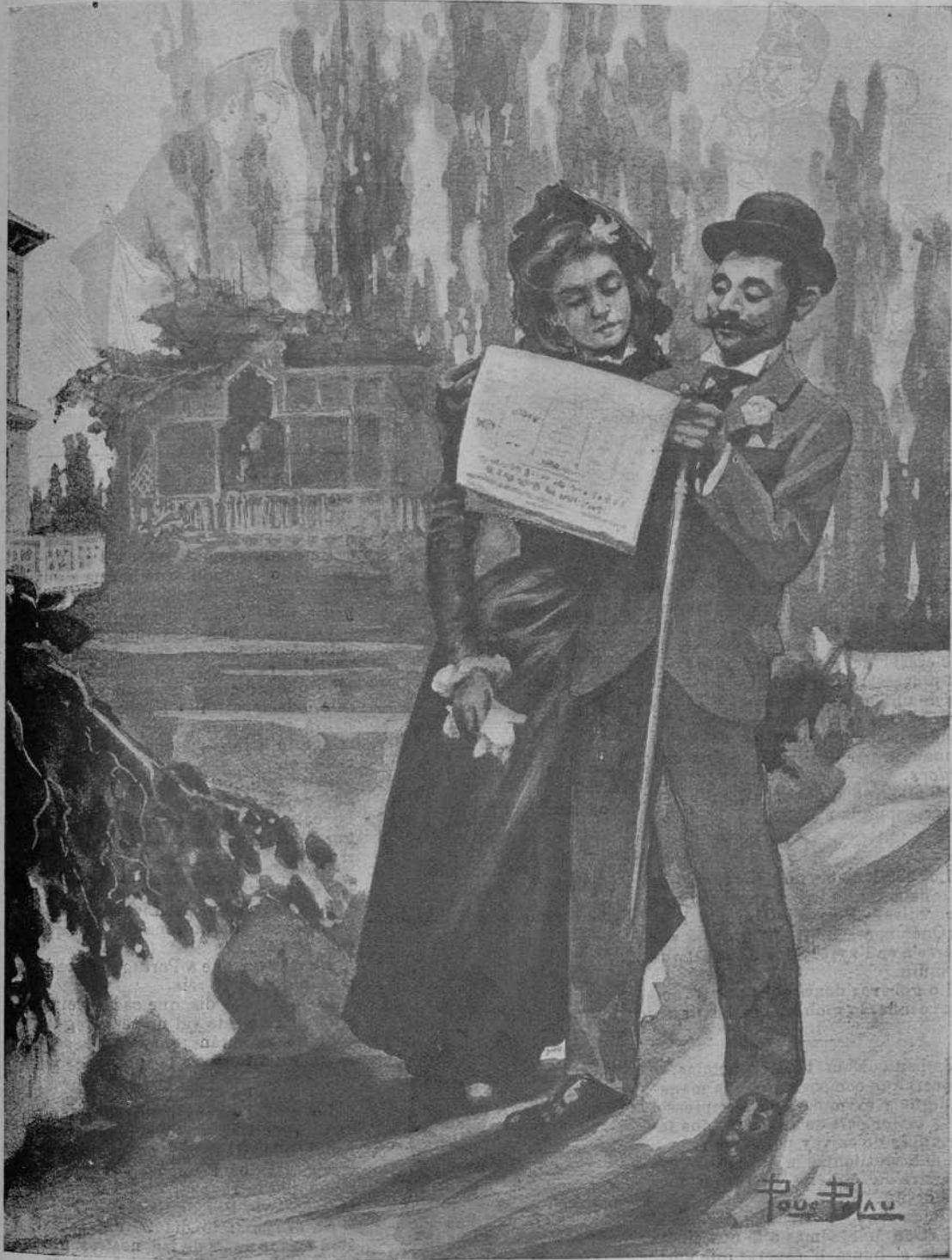
Aixís els metjes del Congrès han donat gust als órganos als quals dedican els seus especials estudis. Van recrearse 'l oido, en lo selecte concert que 'ls va dedicar lo Doctor Roquer Casadesús.

Y van recrearse 'l nas y 'l tubo respiratori, en 'l excursió que van fer á Montserrat, saturantse primer dels perfums de las herbas aromáticas y á continuació dels bons olors de la cuyna de la fonda.

Aixó es entendre ben bé las condicions de la seva especialitat. De tal manera que al trobarse reunits

LLUNA DE MEL (Dibuix de PONS PALAU.)

—Gira, gira full: ja ho llegirás un altre dia.
—Mira: *Se instruyen expedientes de divorcio con rapidès* y
—Qué dia aixó? —

SERVEYS MUNICIPALS

Passejar la quitxalla dels regidors.

Rentar los plats dels regidors.

entorn de la taula podían dir sense que ningú s'atrevisís a desmentirlos: —Mes val aquí que a ca'l apotecari.

Lo govern, á la *qüenta* no vol que 'ls catalanistas sigan de pitjor condició que 'ls biscaitarraes.

Y á tal efecte, mentres prepara la declaració del estat de siti, ha decidit processar al capellá Cardona autor de un sermó pronunciat á Targa, y á alguns dels oradors que varen pendre part en lo *meeting* de Sans, al inaugurar-se l'agrupació *Los Segadors*.

Es alló que diuen: «Qui no pot segar, espigola.»

* *

Los catalanistas no tindrán motiu de queixarse de la conducta del govern Silvela-Polavieja-Durán y Bas. ¿Qué necessitan els globos per anarse'n en l'ayre? Senzillament: que 'ls infin.

Lo govern, donchs, ha prés á empenyo inflar lo globo del catalanisme.

Ja han comensat las economías, y per cert que comensan de una manera digna y exemplar, ab la supressió de la major part de las estacions telegráficas de servey permanent.

Cent vintitantas n'hi havia y 'l ministre del ram ne deixa no mes que divuit.

Unicament en divuit estacions s'admetrán telegramas á la nit: en las demés s'haurá d'esperar que surti 'l sol... sens dupte perque sent trasmesos á la llum del día no s'errarán de camí, ni s'extraviarán tan fácilmente.

Fer las compras dels regidors.

| . . . . . dels regidors!

Y ara que digan qu' Espanya no es un gran país!...

* *

Pero una vegada posats á economisar ¿no 'ls sembla que hauría sigut millor suprimir el telégrafo *in totum* y *per totum*?

Fora país, fora fil-ferros, fora aparatos transmisors y receptors que si bé 's mira son invenció diabólica. ¿Per qué necessita de aqueixas arts infernals la católica Espanya? No hi haurá ningú que puga probar que 'l telégrafo haja portat may cap anime-ta al cel.

¡Lástima que 'l govern regenerador deixi perdre l'ocasió de rebre las calurosas felicitacions de nostres germans los súbdits del imperi marroquí!...

Lo governador de Lisboa premia ab 120 reis cada dotzena de ratas que se li presenti.

De manera que á Portugal de cada rata 'n donan 10 reis.

Lo qual vol dir que cada décima part de una rata val un rei. Treguin comptes y veurán ¡quant poca cosa es un rei á Portugal!

Lo cor s'aixampla al considerar que 'l esperit espanyol simbolisat per las corridas de toros, no content ab traspasar los Pirineus, y expansionarse per la Fransa, está á punt de atravesar lo Pas de Calais.

Si, senyors: lo día 26 del actual será en los anals de las nostras glorias una fetxa esplendent que marcará la primera corrida donada en territorio de la Gran Bretanya.

Si nosaltres logrérem ferlos aficionadar als toros, que importa que 'ls al-

bigenses (estil Floridor), guats per tan bon exemple, vingan el millor dia á torejarnos las Balears y las Canarias?

Que 'm dispensi 'l Sr. Roig y Torres; pero en la seva mania contra 'l foment dels Museos municipals, al meu entendre, 'n fa una mica massa.

Fa ja dos sessions que 's tracta de l' adquisició de una carrossa del sigle XVII per 1,700 pessetas, y 'l Sr. Roig y Torres s' empenya en que la carrossa trobi un camí plé de sots y de roderas que no la deixi arribar al Museo sana y salva.

En l' última sessió, quan no va poder més, demaná la lectura de tots els acorts presos desde la fundació dels museos, y naturalment, com la lectura de aquests acorts es cosa llarga, la ditxosa custodia va quedá encallada.

La suma de 1,700 pessetas no val, certament, la pena d' empenyar una campanya tan ruda y obstinada.

Trescents quaranta duros els gasta qualsevol regidor en un mes de anar en cotxe á expensas de la Pubilla.

Hem sabut ab sentiment que la primera dama del Teatro catalá D.ª Mercé Abella se troba malalta y privada de recursos per atendre al restabliment de la seva salut. ¡Trista es la sort de la gent de teatro, y mes en la nostra terra ahont no troba sempre 'l séu treball recompensa suficient per arreeonar una insignificancia ab que conjurar las necessitats dels dias amarchs de la invalidés y la desgracia!...

Al imposarnos lo piadós deber de fer pública la anguniosa situació de la desventurada artista, farém present á las personas que desitjin auxiliarla, que viu al carrer de Sant Rafel, número 14, tercer pis, tercera porta.

Sobre la supressió de las estaciones telegráficas de servey permanent, deya un amich méu:

—Aquí á Espanya tot es igual. Tenfm el teatro per horas, y tindrem el telégrafo per horas. Género rich en tot.

Diálech fi de temporada:

—Ahont heu anat á passar l' estiu?

—A Sant Hilari... ¿Y vosaltres?

—Nosaltres en lloch.

—Ben fet, es el puesto ahont s' está mes tranquil.

CANTARS BILINGÜES

*El primer amor que tuve
destrozó mi corazón,
y cada volta que hi penso
me 'n vaig á fer cinch de rom.*

*Niña hermosa, niña hermosa,
la de negra cabellera
¿sabs que noto fá uns quants dias
que 't tornas molt llaminera?*

*Cuando tome la licencia
contigo me casaré
si ta mare es á la caixa
y 't deixa bastant parné.*

CONGRE Gos.

*Es tu amor como el del toro;
que donde le llaman va:
siempre m' he cregut, Roseta,
que 't deixavas torejar.*

J. VIDAL FIGUEROLA.

*Para el juego del amor
hace falta picardía.
Si? Donchs vina al meu costat
que farém la bescambrilla.*

A. SABATÉS MALLA.

TRAGUEJANT

Un que no morirá de la gota.

*Anda, ve y dile al maestro
que te ha enseñado a querer,
que ja fá temps que t' estimo
y tú t' ho prens com si rés.*

CANTOR DE CATALUNYA.

QUENTOS

En un ball.

—Senyoreta—diu un jove—voldria ferme l' honor de concedirme 'l próxim vals?

—Ab molt gust; pero avants vaji á preguntar á la mamá si hi té cap inconvenient.

El jove, un cop obtinguda la venia de la matrona torna al costat de la noya y li diu:

—Ara ja podém ballar; pero avants desitjaria que anés á preguntar al meu papá, si 'ns dona permís.

Parlant alguns amichs de las troballas que solen ferse en lo carrer, diu un d' ells:

—Ahir vaig trobar un duro.

—Ja es sort.

—No tanta... perque poch avants l' havia perdut.

—Llavoras no digas que 'l trobassis sino que vas recuperarlo, perque avants l' havias perdut...

—Oh, veurás: eran dos duros diferents, perque l' un el vaig perdre á la ruleta.

JIPÍOS REGENERADORS

—¡Aaaaaay!...

ENTRE BASTIDORS

Un tranquil va casarse ab una dona molt petita.

Los seus amichs hi fan broma...

—Pero, home — li diuhen — havente de casar, y haventhi tantas donas per escullir, tant mateix podías triártela una mica mes alta.

—No 'm convenfa de cap manera — respon aquell — perque ¿sabs lo que diu lo consell del sab? Entre dos mals escull sempre 'l mes petit.

Entre vehins de la taula rodona de una fonda:

—Trobo qu' es molt ridicul el dir que un ganivet y una forquilla posats en creu portan desgracia.

—Ridicul?... Mes que ridicul... Es estúpít.

—Ah... si diguessen un salé girat... ja es molt distint.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA. — *Ca-la-ve-ra.*
- 2.ª Id. — *Pauli-no.*
- 3.ª ANAGRAMA. — *Sot-Tos.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS. — *Lo ferrier de tall.*

5.ª ROMBO.

S
M I L
M E L L A
S I L V E L A
L L E V A
A L A
A

6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH. — *Masnou.*

7.ª COMBINACIÓ. — *A casa l' arcalde.*

8.ª CONVERSA. — *Matias.*

9.ª GEROGLÍFICH. — *Un milió es igual á deu cents mil.*

XARADAS

A una dona de «Rompe y Rasga»

Es á dir que tú 't pensavas perquè entrá á n' el Nin Guerrer....

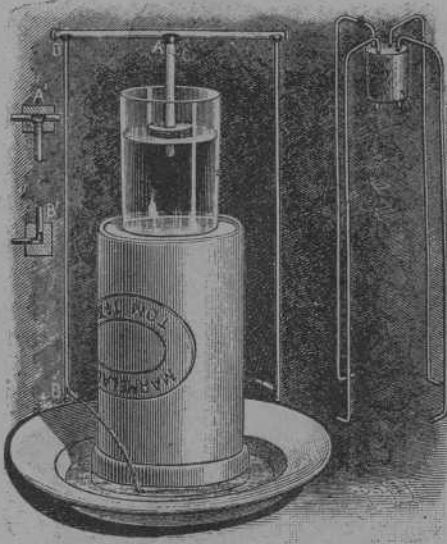
Una estrella... à la sòmbra.

no 's va fer *Quarta-cinch sexta* per boca d' ase la mel!
Un tipo de rompe y rasga ab certs andares d' olé, pot anar á Ramalleras ó qualsevol altre eden mes jamay podrá rossarse per un local com aquell, perque fins la mirarian ab despreci las parets
Que frequentas altres puestos? aixó, noya, prou que ho sé, com se qu' en terra de cegos, lo borni resulta un rey.
Entre gent de baixa estofa sobre surts encar decent pro á no tardar... gaires dias serás un tipo igual qu' ells.
Prima-quarta 'm causa nena pensá que 't vaig *prima-tres quarta*, mes no 't veurias á creure 'm com are 't veus.

Quant jo tonto 't proposava pararte un pis al Putxet que hi bagués gas á l' escala y aigua viva á tot arreu fent-te á més portá á diari fins el *The Times* y *L' Temps* me vas dir que tals propostias las anés á fé á un bordell, que tú pisos no 'n volias

DISTRACCIONS CASULANAS

(De l'obra Tom-Tit, de la casa E. Capdeville.)

SIFÓN TORNIQUET

Sobre una lata de conservas vuy da ó altre objecte paregut hi colocan un vas d'aygua, en el qual ha de nadar el sifón. Aquest s'arregla de la següent manera. Tallan una rodanxa de tap de suro y l'atravessan ab una palla de bon diámetro, que porta adaptada y enganxada ab cera en l'extrém superior un'altra palla, quins caps se tapan també ab cera. A las puntas d'aquesta palla (vejis el dibuix) s'hi colocan pel mateix procediment dugas palletas mes llargas y primas, tapadas de baix y adicionadas ab un altre bocí de palleta, com indica l'grabat.

Posat aquest aparato sobre l'aygua, dos espectadors xuclan simultáneament los extrems de las pallas primas, y l'sifón comensará á rodar y rodará sempre, mentres se procuri anar anyadint al vas tanta aygua com ne surti.

Las junturas de las pallas poden també ferse ab bocins de suro, com se veu en las figuras A y B del grabat. Aixís mateix, los que disposin de tubos de llautó, poden confeccionar l'aparato ab més senzillés, guiantse pel dibuix complementari que figura á la dreta de la lámina.

com tampoch tan bé de Deu,
Y veus avuy com te trobas,
per la falta de cervell?
ab l'honor á can Pistrans
sense roba y sens diners
Ah, si avuy te proposava,
un negoci com aquell...
y que fort t'hi amarrarias
pero jo me'n guardaré,
no m'agrada gent que tinga,
una dos-quart ja al bordell
ab certs visos de tenirhi,
las dugas dintre poch temps,
mes si tu vols de tots modos
te faré de bo ab un vell,
que'm consta no re't total
si te li portessis bé,
perque á mi; greu me sab dirto,
de posarte al meu servey,
en lloch de posarte el pis,

com te deya'n lo Putxet
avuy te'l traslalaria
per lli sota'l Poble Secch
ó á la boca del estómach,
de qualsevol feligres.

FIDEL DELPI.

ANAGRAMA

En Total fill d'en Montadas
fa unas total molt pesadas.

TRENCA-CLOSCAS

D. LLORENS DE
PRURULGO Y CULLELL
PALS

Formar ab aquestas llettras degudament combinadas lo
titul d'una comedia catalana y l'apellido de son autor.

DOS FORNERS.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

I

I. CARDÚS DE B.

DESCONSOL

—¡Ara diguéme per qué la comitiva de la entrada
del bisbe no ha de passar per davant de casal...

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Asalto, 68.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat: número 2.

**REMEYS
CASULANS**

PER

M. Romen Guimerà

Un tomo 8.^u Ptas. 1.

**COLECCION DIAMANTE
(Edición LÓPEZ)**

Obras escogidas de los más notables escritores Españoles y Extranjeros, publicadas en tomos de unas 200 páginas, impresos con esmero sobre papel *vergé* y encuadernados con una elegante cubierta á varias tintas, nueva en cada volumen.

Acaba de salir el
Tomo 68

**TRISTES
DILIOS**

DEL NOTABLE ESCRITOR

E. GOMEZ CARRILLO

Precio 2 reales.

ARTE

DE

HABLAR BIEN FRANCÉS

En ocho días y sin maestro

se aprende la verdadera pronunciación francesa.

NOVISIMO MÉTODO

POR

J. COSTE

Un tomo en 8.º

Ptas. 2.

ANTONI LOPEZ - EDITOR

Narcís Oller

**LA
BOGERÍA**

NOVELA DE COSTUMS
DEL NOSTRE TEMPS

Un tomo 8.^u Ptas. 3

OBRA DE UTILIDAD

**LA RESPONSABILIDAD
NOTARIAL**

Parte orgánica del notariado
(LEY Y REGLAMENTO)

Con un apéndice de estudio sobre copia de escrituras

POR VICTORINO SANTAMARÍA

Un tomo 8.º, Ptas. 5.

**DICCIONARIO
ESPAÑOL-FRANCÉS**

Y

FRANCÉS-ESPAÑOL

POR M. Núñez de Taboada

Dos tomos 8.º encuadernados en tela, Ptas. 10

MARAVILLAS

NOVELA FUNAMBULESCA

DE

E. GOMEZ CARRILLO

Un tomo 8.º, Ptas. 2.50

FAUSTO

POEMA DE GÖETHE

Traducido por Francisco Pelayo Briz

Edición ilustrada por Eusebio Planas

Un tomo 4.º, Ptas. 8

NOTA.—Tothom que vulga'adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franquig al editor Antoni López, Rambla del Mitj 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravios, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponjats de la casa, se'ls otorgan rebajas.

AL SORTIR «LA ESQUELLA»

UN COTXERO

UN VELL VERT

UN XULO

—¿Volst hi jugar que aquest és l'arcalde?

—¡Són guapas aquestas mossas!

—¡Quina afició á burlarse de nosaltres!

UN HIPÓCRITA

UNA TIPLE

UN XARADISTA

—¡Pero quinas cosas deixan posar als diaris!

—¡Ay ay! ¿Res del meu debut?

—Prima arbre, segona aliment. ¡Ja está! Pipa.

UN ARTISTA

UN VICARI

UN CONCEJAL

—Psé!... No está mal apuntat...

—Sigui com vulgui, tenen molta gracia.

—¡Ja torna á parlar de mi?